

Projektas „Alytaus regiono visuomenės informavimas ir mokymas apie aplinkos apsaugą: atliekų tvarkymas“ pagal BPD 1.3 priemonę „Aplinkos kokybės gerinimas ir žalos aplinkai prevencija“ (Identifikacinis numeris BPD2004-ERPF-1.2.0-05-06/0036)

**ALYTAUS REGIONO KAIMO BENDRUOMENIŲ IR
NEVYRIAUSYBINIŲ ORGANIZACIJŲ SITUACIJOS
ANALIZĖ, SIEKIANT ĮVERTINTI JŲ GALIMYBES
PRISIDĖTI PRIE ATLIEKŲ TVARKYMO SISTEMOS
ĮGYVENDINIMO**

ATASKAITA

2007-09-26

Turinys

1. Įvadas	3
2. Apklauso rezultatu analizė	4
3. Išvados ir rekomendacijos.....	9
4. Priedai	11
1 priedas. Alytaus atlieku tvarkymo regiono savivaldybiu, seniuniju ir kaimo bendruomeniu atstovu apklauso klausimynas.....	11
2 priedas. Respondentu sarasas.	20

1. Įvadas

Ši ataskaita parengta pagal 2007 gegužės 17 d. sutartį Nr. 845/32 su VšĮ „Aplinkosaugos valdymo ir technologijų centras“, pagal kurią UAB „Ekokonsultacijos“ įsipareigojo atlikti Alytaus regiono kaimo bendruomenių ir nevyriausybinių organizacijų (NVO) situacijos analizę, pateikti savo išvadas ir rekomendacijas, kaip šios organizacijos gali prisidėti prie regiono atliekų tvarkymo sistemos įgyvendinimo.

Remiantis sutartyje nustatyta analizės metodika, buvo parengtas klausimynas, kurį sudarė 32 klausimai apie komunalinių atliekų tvarkymo įmones, teikiamas komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas, apmokėjimą už šias paslaugas bei informavimą apie komunalinių atliekų tvarkymą (žr. ataskaitos 1 priedą).

Alytaus atliekų tvarkymo regione nėra aktyviai veikiančių aplinkosauginių nevyriausybinių organizacijų, todėl buvo apklausiami bendruomenių atstovai ir seniūnai. Apklausoje dalyvavo respondentai iš Alytaus miesto, Alytaus rajono, Prienų rajono, Birštono, Lazdijų rajono, Druskininkų, Varėnos rajono savivaldybių, t.y. iš visų patenkančių į Alytaus atliekų tvarkymo regioną savivaldybių. Apklaustos metu buvo apklausta 40 respondentų. Detali informacija apie respondentus pateikiama šios ataskaitos 2 priede.

Apklausa buvo vykdoma 2007 m. liepos-rugsėjo mėn. 2007 m. liepos 9-12 d. projekto ekspertės organizavo susitikimus su Alytaus atliekų tvarkymo regiono savivaldybių seniūnais bei kaimo bendruomenių atstovais, kurių metu buvo apklausta 16 respondentų. Likusieji respondentai buvo apklausti telefonu arba išsiunčiant anketas apklausai elektroniniu paštu. Kaimo bendruomenių atstovus apklausai rekomendavo seniūnai. Apklausą vykdė UAB „Ekokonsultacijos“ specialistės Rasa Uselytė, Inga Silvestravičiūtė ir Lina Sakalauskaitė.

Šioje ataskaitoje pateikiami apklausos analizės rezultatai ir rekomendacijos, kaip galėtų būti tobulinama informavimo apie atliekų tvarkymą veikla, kaip kaimo bendruomenės galėtų prisidėti prie atliekų tvarkymo sistemos įgyvendinimo.

2. Apklausos rezultatų analizė

Šiame skyriuje trumpai pateikiami apklausos rezultatai. 1 lentelėje pateikiami pagal savivaldybes detalizuoti rezultatai.

Mišrių komunalinių atliekų surinkimas. Mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteineriais paslauga dar nėra prieinama visiems regiono gyventojams, tačiau pastaraisiais metais šios paslaugos plėtra buvo pastebima (pvz., Lazdijų rajono savivaldybėje).

Miestelių ir kaimų gyventojai gana noriai naudojami atliekų tvarkymo paslaugomis – individualiais konteineriais. Gyventojai patenkinti, kad nebereikia ieškoti kitų būdų kaip atsikratyti susidarantiomis komunalinėmis atliekomis (pvz., deginti, užkasti ar vežti į nelegalius sąvartynus). Pradėjus naudotis atliekų surinkimo paslaugomis pirmiesiems gyvenvietės gyventojams, po pusmečio ar metų dauguma gyventojų pageidauja sudaryti sutartis su atliekų tvarkytojais ir naudotis jų paslaugomis.

Alytaus atliekų tvarkymo regione mišrių komunalinių atliekų išvežimo dažnumas atskirose seniūnijose skiriasi. Atliekos iš kaimų dažniausiai išvežamos 1 kartą per dvi savaites (kai kur – kartą per mėnesį), o iš miestelių – kartą ar du kartus per savaitę (kai kur – irgi tik kartą per mėnesį). Pasirašydami sutartis su atliekų tvarkytojais, gyventojai gali pasirinkti konteinerio dydį, tačiau išvežimo dažnumą dažniausiai nustato atliekų tvarkymo įmonė.

Seniūnai ir gyventojai neturi didelių **nusiskundimų** dėl atliekų tvarkymo įmonių darbo. Kai kurie seniūnai skundėsi, kad UAB „Dzūtra“ neišplauna ir nedezinfekuoja konteinerių. Kai kurie gyventojai skundėsi, kad atliekų tvarkymo įmonė (UAB „Druskininkų komunalinis ūkis“) nesuteikia individualių konteinerių, nors norinčių gauti atliekų išvežimo paslaugą atsiranda vis daugiau. Respondentai pastebėjo, kad ne visada ant konteinerių ar šiukšliavežių nurodyta kokia įmonė tvarko atliekas.

Seniūnams gyventojai dažniausiai skundžiasi dėl to, kad kaimynai užpildo jų konteinerius. Seniūnai skundžiasi, kad poilsiautojai teršia šiukšlėmis miškus, paežeres ir nėra finansavimo šių atliekų tvarkymui. Kaip didžiausią atliekų tvarkymo problemą respondentai įvardija šiukšlinimą, ypač viešose vietose, pvz., autobusų stotelėse, parkuose. Aplinkai sutvarkyti dauguma seniūnijų ir/ar mokyklų pavasari organizuoja talkas, tačiau tokiu būdu pasiekiamas tik trumpalaikis efektas.

Antrinių žaliavų surinkimas. Antrinių žaliavų surinkimas konteineriais Alytaus atliekų tvarkymo regione nėra paplitęs. Antrinių žaliavų surinkimo konteineriai pastatyti kai kuriose gyvenvietėse netoli Alytaus ir aptarnaujami UAB „Dzūtra“. Respondentai pastebėjo, kad antrinių žaliavų konteineriai labai greitai užsipildo (ypač stiklo), tačiau atliekos išvežamos labai retai.

Ateityje gyventojai pageidautų pradėti rūšiuoti antrines žaliavas, jeigu už jų tvarkymą nereikėtų papildomai mokėti. Kadangi mišrios komunalinės atliekos iš gyvenviečių išvežamos palyginti retai, o už didesnius atliekų konteinerius reikėtų daugiau mokėti, gyventojai būtų linkę daugiau atliekų išrūšiuoti į antrinių žaliavų konteinerius.

Specifinių atliekų surinkimas apvažiavimo būdu Alytaus atliekų tvarkymo regione nėra reguliarus. Kai kurios seniūnijos, pvz., Naujosios Ūtos, numatė vietą, kurioje kaupiamos stambiagabaritės atliekos, kurias vėliau pagal iškvietimą išveža atliekų tvarkymo įmonė (UAB „Dzūtra“). Pavojingos atliekos iš gyventojų surenkamos apvažiavimo būdu, akcijų metu. Seniūnai ir gyventojai ne visada iš anksto informuojami apie pavojingų atliekų surinkimo laiką ir vietą. Naudotus automobilių akumulatorius superka privatūs asmenys. Dauguma respondentų negalėjo įvardinti pavojingų atliekų tvarkymo įmonių pavadinimų.

Elektros ir elektroninės įrangos atliekos Alytaus atliekų tvarkymo regione surenkamos apvažiavimo būdu, tačiau nereguliariai, dažniausiai – akcijų metu. Nemažai respondentų teigė pastebėję, kad įvairiose viešose vietose (parduotuvėse, skelbimų lentose prie seniūnijų) būna iškabinti skelbimai, kuriuose nurodyti įmonių, išvežančių elektros ir elektroninės įrangos atliekas, kontaktai. Respondentai paminėjo, kad Alytaus rajono savivaldybėje šias atliekas Takniškių sąvartyne priiminėjo UAB „Alytaus regiono atliekų tvarkymo centras“, o už priduktas atliekas buvo atsilyginama kompostu. Viena respondentė paminėjo, kad elektros ir elektroninės įrangos atliekas galima priduoti šia įranga prekiaujančiose parduo­tu­vėse.

Stambiujų ir kitų atliekų surinkimo aikštelės respondentų pateiktais duomenimis ateityje bus įrengtos Valkininkuose, Merkinėje, Veisiejuose. Esamos regioninės atliekų surinkimo aikštelės daugumos apklaustų seniūnų nuomone yra per toli nuo gyventojų, todėl jomis mažai naudojamosi. Ne visi apklausti kaimo bendruomenių atstovai galėjo įvardinti, kur yra artimiausia stambiujų ir kitų atliekų surinkimo aikštelė.

Statybinių atliekų, daugumos respondentų nuomone, beveik nesusidaro, todėl jų tvarkymas nėra problematiškas. Susidariusias atliekas gyventojai panaudoja keliukams tiesti ir pan. Kai kurie respondentai paminėjo, kad šias atliekas išveža komunalinių atliekų tvarkymo įmonė pagal iškvietimą.

Apmokėjimas už komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas. Respondentų nuomone atliekų tvarkymo paslaugos šiuo metu nėra brangios, tačiau dauguma gyventojų pasirenka pigiausią paslaugos variantą (t.y. mažiausią konteinerį).

Prasto apmokėjimo už atliekų tvarkymo paslaugas problema mažesnė ten, kur naudojamosi individualiais konteineriais, o ne bendro naudojimosi konteineriais.

Gyventojai linkę sumokėti mokesčius už kelis mėnesius (pvz., už ketvirtį), nes bankų ar pašto paslaugos kainuoja. Kai kuriose gyvenvietėse taikoma praktika, kad seniūnai surenka pinigus už atliekų tvarkymą, tačiau tai gali sukelti ir tam tikrų problemų, kadangi neišduodamas apmokėjimą įrodantis dokumentas ir gyventojai neatsimena, už kiek mėnesių susimokėjo.

Respondentai neturi tvirtos nuomonės apie tai, kaip būtų teisingiau apmokestinti atliekų tvarkymo paslaugas, todėl dažniausiai siūlė palikti esamą apmokestinimo sistemą. Apmokestinti pagal plotą siūlė seniūnijos, kuriose vasarotojai pasistatė didelius namus (pvz., Kapčiamiestyje). Apmokestinimas pagal gyventojų skaičių būtų „skausmingas“ daugiavaikėms šeimoms (pvz., Naujosios Ūtos seniūnijoje yra 14 asmenų šeima).

Regioninė atliekų tvarkymo sistema. Daugumai seniūnų regioninė atliekų tvarkymo sistema asocijuojasi su rinkliavos įvedimu ir regioniniu sąvartynu. Varėnos rajono seniūnai gerai informuoti apie Alytaus regiono atliekų tvarkymo sistemą ir planuojamą įvesti rinkliavą, nes dalyvavo savivaldybėje organizuotame posėdyje dėl atliekų tvarkymo sistemos plėtos. Dauguma kitų savivaldybių seniūnų yra girdėję apie regioninę atliekų tvarkymo sistemą (pvz., regioninį sąvartyną, stambiujų ir kitų atliekų surinkimo aikšteles, tai, kad atliekos bus tvarkomos pagal Europos Sąjungos reikalavimus). Apklausti bendruomenių atstovai mažai žinojo apie UAB „Alytaus regiono atliekų tvarkymo centras“, tačiau kažką girdėjo apie regioninį atliekų sąvartyną.

Visuomenės informavimo būdai. Respondentų nuomone, dažniausiai naudojami ir ateityje rekomenduojami naudoti gyventojų informavimo apie atliekų tvarkymą ir kitas bendruomenei aktualias problemas būdai – skelbimai seniūnijos skelbimų lentoje, prie parduo­tu­vių, daugiabučių namų, per pamaldas bažnyčioje, susitikimai su atliekų tvarkymo įmonėmis, platinami lankstinukai/skrajutės gyventojams. Respondentų nuomonės dėl visuomenės informavimo per vietos laikraščius išsiskyrė – vieni respondentai teigė, kad gyventojai neskaito laikraščių, kiti siūlė spausdinti straipsnius ir skelbimus vietos laikraščiuose. Bendra

informacija apie atliekų ir jų tvarkymo poveikį aplinkai ir visuomenės sveikatai respondentų nuomone galėtų būti teikiama per nacionalinę ir vietos televiziją, radijo laidas.

Iki šiol pagrindinis dėmesys Alytaus atliekų tvarkymo regione buvo skiriamas gyventojų informavimui apie mišrių komunalinių atliekų surinkimo konteineriais galimybes ir draudimus šalinti atliekas vietiniuose sąvartynuose (šiukšlynuose). Ateityje, respondentų nuomone, reikėtų daugiau dėmesio skirti informavimui, kaip teisingai rūšiuoti atliekas, kaip tvarkyti žaliąsias, maisto atliekas. Taip pat nemažai respondentų pageidavo gauti daugiau informacijos apie teikiamas atliekų tvarkymo paslaugas.

Respondentai negalėjo įvardinti jokių kitų švietimo apie atliekų tvarkymą projektų ar iniciatyvų, išskyrus susitikimus, kuriuos organizavo VšĮ „Aplinkosaugos valdymo ir technologijų centras“ (ECAT) bei tradicines pavasarine aplinkos švarinimo akcijas.

Respondentų nuomone efektyviausia visuomenės informavimo priemonė – tiesioginis bendravimas su žmonėmis, kaimynų rodomas teigiamas pavyzdys, gąsdinimas (didelėmis baudomis, baudų dydžių skelbimas (nurodant administracinių pažeidimų straipsnius), informacijos apie nubaustus už šiukšlinimą gyventojus skleidimas. Kai kurie respondentai siūlė pakviesti į susitikimus pareigūnus arba žymesnius valdžios žmones, nors kai kurie seniūnai skundėsi, kad žmonės neina net į susitikimus su meru. Informaciją apie atliekų tvarkymo paslaugas būtų galima teikti kartu su sąskaita už komunalines paslaugas, seniūnijos skelbimų lentoje, įvairių bendruomenės susitikimų metu.

Apklausos dalyviai siūlė organizuoti moksleivių švietimą atliekų rūšiavimo ir tvarkymo klausimais, tačiau daugelis respondentų teigė, kad „šiuolaikiniam jaunimui atliekų tvarkymas nerūpi“. Seniūnai nurodė, kad netrukus visos Alytaus regiono mokyklos turės galimybes naudotis internetu, įgyvendinus plačiajuosčio ryšio diegimo projektus, todėl bus galima panaudoti interneto teikiamas galimybes moksleivių švietimui.

Lentelė 1. Apklausos rezultatai.

Savivaldybė	Aptarnaujanti įmonė	Mokestis už atliekų tvarkymą	Mišrių atliekų surinkimas	Antrinių žaliavų konteineriai
Alytaus rajono	UAB „Dzūtra“, SĮ „Simno komunalininkas“	Mokestis nustatomas pagal gyventojų skaičių (atliekų susikaupimo normas) arba pagal aptarnaujamų konteinerių dydį, kai naudojami individualūs konteineriai.	Atliekų išvežimo dažnumas įvairus, kai kur – tik vieną kartą per mėnesį. Kai kuriose seniūnijose atliekos išvežamos ir iš vienkiamų.	Simne buvo pastatyti konteineriai antrinėms žaliavoms, tačiau stovėjo perpildyti, niekas nevežė. Punioje stovi konteineriai stiklo atliekoms – juos gyventojai užpildė per savaitę; niekada nebūna tušti. Kitur planuojama statyti antrinių žaliavų (stiklo ir plastikų) konteinerius, pvz., Alovėje, Venciūnuose, t.t.
Birštono	UAB „Dzūtra“	Mokestis nustatomas pagal gyventojų skaičių (atliekų susikaupimo normas).	Atliekos išvežamos 1 kartą per 2 savaites.	Birštono vienkiamyje pastatyti konteineriai popieriui/kartonui, stiklui ir plastikams (greičiausiai užsipildo).
Druskininkų	UAB „Druskininkų komunalinis ūkis“	Mokestis nustatomas pagal gyventojų skaičių (atliekų susikaupimo normas).	Atliekos iš kaimų išvežamos 1 kartą per 2 savaites, miesteliuose – 1 kartą per savaitę.	-
Lazdijų rajono	UAB „Lazdijų komunalinis ūkis“ ¹	Mokestis nustatomas namų valdai, pagal gyventojų skaičių arba konteinerio dydį. Kai kur už atliekų tvarkymą sumokama grynais seniūnijose, bet ateityje atsiskaitymui planuojama naudoti atsiskaitymo knygeles.	Atliekas pradėta surinkinėti iš vienkiamų. Kai kur atskiri daugiabučių butai turi individualius konteinerius. Neretai atliekos išvežamos tik 1 kartą per mėnesį (pvz., Būdviečio, Seirijų seniūnijoje).	Lazdijų seniūnijoje planuojama pradėti rūšiuoti antrines žaliavas, panaudojant Aplinkos ministerijos pirktus konteinerius. Konteinerius planuojama pastatyti ir Veisiejuose.
Prienų rajono	UAB „Dzūtra“	Mokestis nustatomas pagal aptarnaujamų konteinerių dydį.	Kai kur atskiri daugiabučių namų butai turi individualius konteinerius (pvz., Naujoji Ūta). Atliekų tvarkytojai nenori išvežti atliekų iš vienkiamų. Kai kur atliekos išvežamos tik 1 kartą per mėnesį (pvz., Naujoji Ūta).	Ateityje planuojama statyti antrinių žaliavų konteinerius (pvz., Balbieriškyje).

¹ Seirijų seniūniją anksčiau aptarnavo UAB „Dzūtra“.

Savivaldybė	Aptarnaujanti įmonė	Mokestis už atliekų tvarkymą	Mišrių atliekų surinkimas	Antrinių žaliavų konteineriai
Varėnos rajono	UAB „Varkoma“	Mokestis nustatomas pagal gyventojų skaičių (atliekų susikaupimo normas); 30-40 proc. gyventojų nėra sudarę sutarčių su atliekų tvarkymo įmone.	Jakėnų, Merkinės seniūnijose atliekos surenkamos bendro naudojimo konteineriais ² . Atliekos iš kaimų išvežamos 1 kartą per 2 savaites.	-

² Merkinės seniūnijoje atliekos buvo anksčiau surenkamos individualiais konteineriais, o vėliau buvo pradėti naudoti bendro naudojimo konteineriai.

3. Išvados ir rekomendacijos

Atliekų tvarkymo problemos. Apibendrinant respondentų išsakytą nuomonę, galima išskirti šias pagrindines atliekų tvarkymo problemas, kurias reikėtų spręsti ateityje:

- Mišrių komunalinių atliekų išvežimo dažnumas (kaimų gyventojai siūlo atliekas vasarą išvežti bent kartą per savaitę, o žiemą – bent kartą per 2 savaites);
- Mišrių komunalinių atliekų išvežimo paslaugos plėtra (trūksta konteinerių autobusų stotelėse, kapinėse; gyventojų aprūpinimas individualiais konteneriais; reikėtų aptarnauti vienkiemius, bent jau pastatant konteinerius prie pagrindinių kelių);
- Stambiagabaričių atliekų išvežimas ir atstumas iki atliekų surinkimo aikštelių (gyventojai nenoriai veža atliekas esant didesniai atstumui);
- Antrinių žaliavų konteinerių trūkumas (gyventojai siūlo konteinerius statyti viešose vietose, pvz., prie parduotuvių);
- Poilsiautojų paliekamos atliekos poilsiavietėse prie ežerų ar miškuose, aplinkos šiuokšlinimas.

Informacija apie atliekų tvarkymą. Organizuojant visuomenės informavimo ir švietimo kampanijas reikėtų nustatyti prioritetines informavimo sritis. Pavyzdžiui, labai svarbu užtikrinti, kad pavojingos atliekos turi būti surenkamos ir tvarkomos atskirai nuo bendro atliekų srauto. Pagrindiniai aspektai, apie ką gali būti informuojami gyventojai šiuo metu:

- Būtinybė atskirti pavojingas atliekas iš bendro atliekų srauto, šių atliekų galimas poveikis visuomenės sveikatai ir galimybės priduoti atliekas atliekų tvarkytojams;
- Galimybė gauti atliekų surinkimo konteneriais ir tolimesnio tvarkymo paslaugą;
- Galimybė nemokamai pristatyti atliekas į stambiųjų ir kitų atliekų surinkimo aikšteles;
- Galimybė rūšiuoti antrines žaliavas ir teisingas šių atliekų rūšiavimas (jeigu pastatyti antrinių žaliavų konteineriai);
- Būtinybė uždaryti vietinius sąvartynus/šiuokšlynus ir vežti atliekas į regioninį atliekų tvarkymo sąvartyną; atliekų šalinimo poveikis aplinkai ir visuomenės sveikatai.

Kitos rekomendacijos organizuojant visuomenės informavimą ir švietimą atliekų tvarkymo klausimais:

- Informavimo apie atliekų tvarkymą veikla turi būti derinama su atliekų tvarkymo sistemos plėtra, nes **nėra įmanoma gerai informuoti apie blogą atliekų tvarkymo sistemą**.
- Atliekų tvarkymo įmonės turėtų teikti prioritetą **aukštos kokybės paslaugų** suteikimui, nes tik tokiu būdu bus suformuojamas teigiamas požiūris į atliekų tvarkymą. Atliekų tvarkymo įmonių darbuotojai turi atrodyti tvarkingai ir mandagiai bendrauti su gyventojais, nes tai taip pat formuoja teigiamą požiūrį į atliekų tvarkymą. Gyventojams **svarbi ženklų kalba**, todėl svarbu, kad ant šiukšliavežių ar kitos technikos, atliekų surinkimo konteinerių paslaugų vartotojams būtų aiškiai nurodytas atliekų tvarkymo įmonės ženklas ar kita atributika. Šiuo metu dažnai konteineriai nėra paženklinėti įmonės ženklu (logotipu).
- Atliekų tvarkymo paslaugos turėtų būti panašios visame Alytaus atliekų tvarkymo regione, nes šiuo metu kiekvienoje savivaldybėje ar net seniūnijoje nustatyta atskira

atliekų išvežimo, apmokėjimo už atliekų tvarkymą tvarka. Pavyzdžiui, mišrios komunalinės atliekos kai kuriose seniūnijose net iš individualių namų surenkamos bendro naudojimo konteneriais, o kitur – kiekvienas daugiabučio namo butas turi individualų konteinerį. Šiuo metu pavojingų atliekų, įskaitant elektros ir elektroninės įrangos atliekų, surinkimo ir tvarkymo sistema nėra aiški gyventojams. Šios atliekos surenkamos tik akcijų metu, trūksta paslaugos tiekimo reguliarumo. Gyventojai turėtų žinoti, kad visame regione atliekos tvarkomos tais pačiais būdais ir **atliekų tvarkymas nėra vietinio lygmens klausimas**. Informacinė kampanija apie atliekų tvarkymą taip pat turėtų būti vieninga visame regione.

Kaimo bendruomenių vaidmuo, įgyvendinant atliekų tvarkymo sistemą. Kaimo bendruomenės gali suvaidinti didelį vaidmenį, įgyvendinant Alytaus regioninę atliekų tvarkymo sistemą, kadangi efektyviausias būdas informuoti gyventojus apie pokyčius atliekų tvarkymo srityje – tai tiesioginis bendravimas su žmonėmis. Be bendruomenių organizuojamų susitikimų su gyventojais ir atliekų tvarkymo įmonių bei savivaldybių atstovais, galima taikyti tokias visuomenės informavimo priemones: demonstraciniai atliekų rūšiavimo projektai, atliekų rūšiavimo ir perdirbimo savaitės organizavimas, atliekų rūšiavimo konkursai tarp bendruomenių, įvairūs vaikų ir jaunimo atliekų tvarkymo projektai, aplinkosauginiai įvertinimai/prizai geriausiai rūšiuojančiai bendruomenei/mokyklai ir pan.

4. Priedai

1 priedas. Alytaus atliekų tvarkymo regiono savivaldybių, seniūnijų ir kaimo bendruomenių atstovų apklausos klausimynas.

Projekto „Alytaus regiono visuomenės informavimas ir mokymas apie aplinkos apsaugą: atliekų tvarkymas“ pagal BPD 1.3 priemonę „Aplinkos kokybės gerinimas ir žalos aplinkai prevencija“ (Identifikacinis numeris BPD2004-ERPF-1.2.0-05-06/0036)

ALYTAUS ATLIEKŲ TVARKYMO REGIONO SAVIVALDYBIŲ, SENIŪNIJŲ IR KAIMO BENDRUOMENIŲ ATSTOVŲ APKLAUSA

ANKETA

Data: 2007 m. _____ d.

BENDROJI DALIS

1. Informacija apie respondentą (*užpildykite*):

- Alytaus miesto savivaldybė, _____ seniūnija, _____ gyvenvietė
- Alytaus rajono savivaldybė, _____ seniūnija, _____ gyvenvietė
- Prienų rajono savivaldybė, _____ seniūnija, _____ gyvenvietė
- Birštono savivaldybė, _____ seniūnija, _____ gyvenvietė
- Druskininkų savivaldybė, _____ seniūnija, _____ gyvenvietė
- Varėnos rajono savivaldybė, _____ seniūnija, _____ gyvenvietė
- Lazdijų rajono savivaldybė, _____ seniūnija, _____ gyvenvietė

Vardas, pavardė: _____

Pareigos (*jeigu respondentas yra savivaldos institucijos atstovas*): _____

Tel.: _____

El. paštas: _____

I DALIS. KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO ĮMONĖS

2. Kokia įmonė (įmonės) teikia komunalinių atliekų surinkimo paslaugas Jūsų savivaldybėje/seniūnijoje (*įvardinkite*)?

---

3. Ar ant atliekas surenkančių šiukšliavežių yra nurodytas aptarnaujančios įmonės pavadinimas ir kontaktinis telefonas?

- Taip
- Ne
- Ne visada

Kita (*įvardinkite*): _____

---

4. Ar šiukšliavežių vairuotojai dėvi specialią darbo aprangą su aptarnaujančios įmonės atributika?

- Taip
 Ne
 Ne visada

Kita (įvardinkite): _____
_____

5. Ar ant atliekų surinkimo konteinerių nurodyta aptarnaujančios įmonės pavadinimas ir kontaktinis telefonas?

- Taip
 Ne
 Ne visada

Kita (įvardinkite): _____
_____

6. Ar žinote kokių tikslu įsteigtas UAB „Alytaus regioninis atliekų tvarkymo centras“?

Taip (įvardinkite): _____
_____
_____

Ne

II DALIS. KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO PASLAUGOS

7. Kokiais būdais Jūsų savivaldybėje / seniūnijoje / gyvenvietėje surenkamos mišrios komunalinės atliekos?

- Atliekos surenkamos apvažiavimo būdu pagal nustatytą grafiką
 Atliekos iš individualių namų surenkamos atskirais konteineriais
 Atliekos iš individualių namų surenkamos bendro naudojimo konteineriais
 Atliekos iš daugiabučių namų surenkamos bendro naudojimo konteineriais

Kita, pastabos (įvardinkite): _____
_____

8. Ar Jūsų savivaldybėje / seniūnijoje surenkamos atliekos iš vienkiamų?

- Taip
 Ne

Kita, pastabos (įvardinkite): _____
_____

9. Ar atliekų surinkimo įmonės darbuotojai sutvarko teritoriją prie konteinerių?

- Taip
 Ne
 Nevisada

Kita, pastabos (*įvardinkite*): _____

---

10. Ar Jūsų savivaldybėje / seniūnijoje / gyvenvietėje atskirai surenkamos antrinės žaliavos?

- Taip
 Ne

Kita, pastabos (*įvardinkite*): _____

Jeigu į šį klausimą atsakėte „Ne“, toliau atsakinėkite į 11 klausimą

11. Kokiais būdais Jūsų savivaldybėje / seniūnijoje / gyvenvietėje surenkamos antrinės žaliavos?

- Konteineriais
 Maišais
 Stiklinė tara superkama parduotuvėse ir taros supirkimo punktuose
 Metalų laužas superkamas metalo supirktuvėse

Kita (*įvardinkite*): _____

---

12. Kokias antrines žaliavas surenka komunalinių atliekų tvarkymo įmonė?

- Popierių ir kartoną
 Stiklą
 Plastiką
 Metalus

Kita (*įvardinkite*): _____

---

13. Kokiais būdais Jūsų savivaldybėje / seniūnijoje / gyvenvietėje surenkamos pavojingos atliekos?

- Nesurenkamos
 Surenkamos apvažiavimo būdu
 Surenkamos per stambiųjų ir kitų atliekų surinkimo aikšteles

Kita (*įvardinkite*): _____

---

14. Kokiais būdais Jūsų savivaldybėje / seniūnijoje / gyvenvietėje surenkamos statybinės atliekos?

- Nesurenkamos
 Surenkamos pagal iškvietimą
 Surenkamos per stambiųjų ir kitų atliekų surinkimo aikšteles

Kita (*įvardinkite*): _____
_____

15. Kokiais būdais Jūsų savivaldybėje / seniūnijoje / gyvenvietėje surenkamos stambiagabaritės atliekos?

- Nesurenkamos
 Surenkamos apvažiavimo būdu
 Surenkamos per stambiųjų ir kitų atliekų surinkimo aikšteles

Kita (*įvardinkite*): _____
_____

16. Kokiais būdais Jūsų savivaldybėje / seniūnijoje / gyvenvietėje surenkamos elektros ir elektroninės įrangos atliekos?

- Nesurenkamos
 Surenkamos apvažiavimo būdu
 Surenkamos per stambiųjų ir kitų atliekų surinkimo aikšteles

Kita (*įvardinkite*): _____
_____

17. Ar žinote kur yra artimiausia stambiųjų ir kitų atliekų surinkimo aikštelė?

- Taip (*įvardinkite*), _____
 Ne

Kita, pastabos (*įvardinkite*): _____
_____

18. Ar atliekos yra surenkamos poilsinėse ir rekreacinėse teritorijose (ežerų pakrantėse prie paplūdimių, miško aikštelės ir pan.) ?

- Taip
 Ne (*įvardinkite priežastis*): _____

_____

19. Įvardinkite kokių turite nusiskundimų dėl komunalinių atliekų surinkimo?

- Nusiskundimų nėra
 Nusiskundimų yra (*įvardinkite*): _____

_____

20. Kokios atliekų tvarkymo paslaugos turėtų būti teikiamos Jūsų savivaldybėje / seniūnijoje ateityje?

- Mišrių komunalinių atliekų surinkimas iš vienkiamų
- Mišrių komunalinių atliekų surinkimas apvažiavimo būdu pagal nustatytą grafiką
- Mišrių komunalinių atliekų surinkimas iš individualių namų atskirais konteineriais
- Mišrių komunalinių atliekų surinkimas iš individualių namų bendro naudojimo konteineriais
- Mišrių komunalinių atliekų surinkimas iš daugiabučių namų bendro naudojimo konteineriais
- Antrinių žaliavų surinkimas konteineriais
- Antrinių žaliavų surinkimas maišais
- Stiklinės taros supirkimas parduotuvėse ir taros supirkimo punktuose
- Pavojingų atliekų surinkimas apvažiavimo būdu
- Statybinių atliekų surinkimas pagal iškvietimą
- Stambiagabaričių atliekų surinkimas apvažiavimo būdu
- Elektros ir elektroninės įrangos atliekų surinkimas apvažiavimo būdu
- Specifinių atliekų surinkimas per stambiųjų ir kitų atliekų surinkimo aikštes

Kita (įvardinkite): _____
_____
_____

III DALIS. APMOKĖJIMAS UŽ ATLIEKŲ TVARKYMO PASLAUGAS

21. Kaip nustatomas mokestis už komunalinių atliekų tvarkymą daugiabučių namų gyventojams, kurie aptarnaujami bendro naudojimo konteineriais?

- Mokestis nustatomas pagal gyventojų skaičių (pagal atliekų susikaupimo normas)
- Mokestis nustatomas pagal aptarnaujamų bendro naudojimo konteinerių dydį ir ištuštinimo dažnumą, o gyventojams paskirstomas pagal gyventojų skaičių (pagal atliekų susikaupimo normas)
- Mokestis nustatomas pagal aptarnaujamų bendro naudojimo konteinerių dydį ir ištuštinimo dažnumą, o gyventojams paskirstomas pagal gyvenamąjį plotą
- Nežinau

Kita (įvardinkite): _____
_____

22. Kaip nustatomas mokestis už komunalinių atliekų tvarkymą individualių namų gyventojams, kurie aptarnaujami bendro naudojimo konteineriais?

- Mokestis nustatomas pagal gyventojų skaičių (pagal atliekų susikaupimo normas)
- Mokestis nustatomas pagal aptarnaujamų bendro naudojimo konteinerių dydį ir ištuštinimo dažnumą, o gyventojams paskirstomas pagal gyventojų skaičių (pagal atliekų susikaupimo normas)
- Nežinau

Kita (įvardinkite): _____
_____

23. Kaip nustatomas mokestis už komunalinių atliekų tvarkymą individualių namų gyventojams, kurie naudoja atskirus kiekvienam namui konteinerius?

- Mokestis nustatomas pagal gyventojų skaičių (pagal atliekų susikaupimo normas)
 Mokestis nustatomas pagal aptarnaujamų konteinerių dydį ir ištuštinimo dažnumą
 Nežinau

Kita (*įvardinkite*): _____
_____

24. Kokių turite pasiūlymų dėl atsiskaitymo už komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas tvarkos (*įvardinkite*)?

_____
_____
_____

25. Koks apmokėjimo už komunalinių atliekų tvarkymą dažnumas Jums atrodo priimtinausias?

- Apmokėjimas kas mėnesį
 Apmokėjimas kartą į ketvirtį
 Apmokėjimas kartą per metus

Kita (*įvardinkite*): _____
_____

IV DALIS. INFORMAVIMAS APIE KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO SISTEMĄ IR PASLAUGAS

26. Ar teko girdėti apie kuriamą Alytaus regioninę atliekų tvarkymo sistemą?

- Taip (*įvardinkite*), _____
 Ne

Kita, pastabos (*įvardinkite*): _____
_____

27. Kaip/kur gyventojai gauna informaciją apie komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas Jūsų savivaldybėje / seniūnijoje?

- Bendraudami su komunalinių atliekų tvarkymo įmonės darbuotojais
 Bendraudami su seniūnijos darbuotojais
 Bendraudami su savivaldybės administracijos darbuotojais (pvz., ekologu)
 Savivaldybės internetinėje svetainėje
 Iš komunalinių atliekų tvarkymo įmonės platinamų lankstinukų
 Skaitydami vietos spaudą
 Per vietinę televiziją
 Įvairių organizuojamų susitikimų / seminarų metu

Kita (*įvardinkite*): _____
_____

28. Kaip Jums atrodo būtų geriausia skleisti informaciją apie komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas gyventojams?

- Pateikti informaciją kartu su sąskaita už komunalines paslaugas
- Reguliariai platinti skrajutes ar kitus leidinius
- Skleisti informaciją per savivaldybių / seniūnijų darbuotojus
- Skelbti informaciją savivaldybės arba UAB „Alytaus regioninio atliekų tvarkymo centras“ internetinėje svetainėje
- Skelbti informaciją seniūnijos skelbimų lentoje
- Įrengti nemokamą telefono liniją atliekų tvarkymo klausimais
- Organizuoti reguliarius gyventojų susitikimus su komunalinių atliekų tvarkymo įmone
- Skleisti informaciją per vietinę televiziją
- Spausdinti informaciją vietos spaudoje

Kita (įvardinkite): _____

V DALIS. INFORMAVIMAS APIE KOMUNALINIŲ ATLIEKŲ TVARKYMĄ

29. Kaip/kur gyventojai gauna bendrą informaciją apie atliekų keliamą grėsmę, jų tvarkymo svarbą ir būdus?

- Per nacionalinę televiziją
- Per vietinę televiziją
- Respublikinėje spaudoje
- Vietos spaudoje
- Klausydami radijo laidų
- Savivaldybės internetinėje svetainėje
- Įvairių organizuojamų susitikimų / seminarų metu (pvz., iš savivaldybės administracijos darbuotojų (ekologo), seniūnijos, UAB „Alytaus regioninio atliekų tvarkymo centro“ ar komunalinių atliekų tvarkymo įmonės darbuotojų)

Kita (įvardinkite): _____

---

30. Kaip informuojama apie atliekų rūšiavimą Jūsų savivaldybėje / seniūnijoje?

- Platinami lankstinukai ar kiti informaciniai leidiniai gyventojams
- Vykdomas moksleivių švietimas per mokyklas
- Skelbiama informacija savivaldybės internetinėje svetainėje
- Publikuojami straipsniai vietos spaudoje
- Vykdomi visuomenės švietimo ir informavimo projektai, pvz., _____

Kita (įvardinkite): _____

---

31. Kokios informacijos apie atliekų tvarkymą Jūsų nuomone trūksta gyventojams?

- Informacijos apie tai, kaip teisingai rūšiuoti atliekas
- Informacijos apie žaliųjų ir maisto atliekų kompostavimą
- Informacijos apie pavojingų atliekų poveikį sveikatai ir šių atliekų tvarkymo galimybes
- Informacijos apie teikiamas komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas (t.y., kokios paslaugos teikiamos)
- Informacijos apie komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas (įmones, paslaugų įkainius, teikimo grafikus, mokėjimo tvarką)

Kita (įvardinkite): _____

---

32. Kaip/kur Jūsų nuomone būtų geriausia skleisti informaciją apie atliekų keliamą grėsmę, jų tvarkymo svarbą ir būdus?

- Reguliariai platinant skrajutes, bukletus ir kitus informacinius leidinius
- Skelbiant informaciją savivaldybės arba UAB „Alytaus regioninio atliekų tvarkymo centras“ internetinėje svetainėje
- Organizuojant susitikimus / seminarus atliekų tvarkymo klausimais bendruomenėms
- Organizuojant pamokėles moksleiviams mokyklose
- Organizuojant moksleiviams vizitus į atliekų tvarkymo įrenginius
- Organizuojant moksleiviams įvairius konkursus
- Rengiant laidas, reportažus per nacionalinę televiziją
- Rengiant laidas, reportažus per vietinę televiziją
- Publikuojant straipsnius respublikinėje spaudoje
- Publikuojant straipsnius vietos spaudoje
- Rengiant radijo laidas

Kita (įvardinkite): _____

Dėkojame už atsakymus!

2 priedas. Respondentų sąrašas.

Eil. Nr.	Savivaldybė	Seniūnija / bendruomenė	Respondento vardas, pavardė	Pareigos	Telefonas	E-paštas	Data
1.	Alytaus miesto	Alytaus seniūnija	Visvaldas Dumbliauskas	Seniūnas	8 315 70 804, 8 686 87 194	alytaus.seniunija@arsa.lt	2007-09-24
2.		Užubalių bendruomenė	Algina Palevičienė	Pirmininkė	8 677 30729		2007-09-24
3.		Genių bendruomenė	Vitas Kaveckas	Pirmininkas	8 670 78 601		2007-09-24
4.	Alytaus rajono	Alovės seniūnija	Alvyda Urbanavičienė	Seniūnė	8 315 43 272, 8 686 87 203	aloves.seniunija@arsa.lt	2007-07-12
5.		Alovės bendruomenės visuomeninė organizacija „Susiedai“	Asta Kiselienė	Pirmininkė	8 678 34 109	zu.alove@arsa.lt	2007-08-20
6.		Punios seniūnija	Gintautas Laukaitis	Seniūnas	8 315 68 640, 8 687 99 594	punios.seniunija@arsa.lt	2007-07-12
7.		Punios kaimo visuomeninė organizacija „Punios ainiai“	Linas Nedzinskas	Pirmininkas	8 611 27243		2007-09-20
8.		Simno seniūnija	Jolita Kavaliauskienė	Seniūno pavaduotoja	8 315 60 757	simno.seniunija@arsa.lt	2007-07-11
9.		Ažuolinių kaimo bendruomenė	Irena Pranskienė	Pirmininkė	8 315 49542	azuoliniai@gmail.com	2007-09-20
10.		Pivašiūnų seniūnija	Rima Čelkonienė	Seniūnė	8 315 29 368, 8 686 87 205	pivasiunu.seniunija@arsa.lt	2007-09-24

Eil. Nr.	Savivaldybė	Seniūnija / bendruomenė	Respondento vardas, pavardė	Pareigos	Telefonas	E-paštas	Data
11.		Pivašiūnų bendruomenė	Veronika Grincevičienė	Vid. mokyklos tarybos pirmininkė	8 315 29331		2007-09-24
12.		Daugų seniūnija	Algirdas Marčiukionis	Seniūno pavaduotojas	8 315 69100	daugu.seniunija@arsa.lt	2007-09-24
13.		Bendruomenė „Daugų kraštas“	Ramunė Gaisrienė	Pirmininkė	8 315 69151		2007-09-24
14.	Prienu rajono	Naujosios Ūtos seniūnija	Antonė Bruzgienė	Seniūnė	8 319 41714		2007-07-12
15.			Romas Malaškevičius	Ūkio skyriaus specialistas	8 319 41714		2007-07-12
16.		Balbieriškio seniūnija	Algis Marcinkevičius	Seniūnas	8 319 59130	balbieriskio_seniunija@prienai.lt, aseniunas@gmail.com	2007-09-07
17.		Balbieriškio kaimo bendruomenė	Saulius Narūnas	Pirmininkas	8 686 311 18		2007-09-21
18.	Birštono	Birštono seniūnija	Jonas Kederys	Seniūnas	8 319 45185, 8 687 794 63	seniunas@birstonas.lt	2007-07-12
19.		Birštono vienkiemio bendruomenė	Vytas Kederys	Pirmininkas	8 601 72654		2007-09-20
20.	Druskininkų	Leipalingio seniūnija	Vacius Pangonis	Seniūnas	8 313 43360		2007-07-10
21.		Leipalingio bendruomenė	Asta Černiauskiene	Mokyklos direktorės pavaduotoja	8 686 90018 8 313 43373		2007-09-21
22.		Ricelių kaimo bendruomenė	Julija Čiurlionienė	Bibliotekininkė	8 313 44349	(ricieliai@blog.lt)	2007-09-20
23.	Lazdijų rajono	Būdviečio seniūnija	Arūnas Kundrotas	Seniūnas	8 318 41521	budvietis@lazdijai.lt	2007-07-10

Eil. Nr.	Savivaldybė	Seniūnija / bendruomenė	Respondento vardas, pavardė	Pareigos	Telefonas	E-paštas	Data	
24.		Aštrioji Kirsna	Adelė Valukonienė	Seniūnijos specialistė	8 318 41521	budvietis@lazdijai.lt	2007-09-24	
25.		Kapčiamiesčio seniūnija	V. Dambrauskas	Seniūnas	8 318 4 32 35	kapciamiestis@lazdijai.lt	2007-07-11	
26.		Kapčiamiesčio bendruomenė	Vilma Matulevičienė	Pirmininkė	8 318 43133 8 615 29758		2007-09-21	
27.		Lazdijų seniūnija	Valdas Mikelionis	Seniūnas	8 318 6 61 05	valdas.m@lazdijai.lt	2007-07-10	
28.		Diviliškių kaimas	Jolanta Balzerienė	Gyventoja	8 672 89288		2007-07-10	
29.		Veisiejų seniūnija	Juozas Rutkauskas	Pavaduojantis seniūnas	8 318 5 61 85		2007-07-10	
30.		Varnelių kaimas	Onutė Šimoniūtienė		8 620 25 883			
31.		Seirijų seniūnija	Česlova Šmulkštienė	Seniūnė	8 318 5 82 06	seirijai@lazdijai.lt	2007-07-10	
32.		Seirijų bendruomenės komitetas	Lina Sakalauskienė	Seniūnės pav.		seirijai@bendruomenes.lt	2007-07-10	
33.		Varėnos rajono	Jakėnų seniūnija	Dainius Junevičius	Seniūnas	8 310 45 136	jakenai@varena.lt	2007-07-09
34.			Jakėnų seniūnija	Loreta Šarkienė	ž.ū. skyriaus specialistė	831045007	zus.jakenai@varena.lt	2007-08-21
35.			Puodžių kaimo bendruomenė	Angelė Ramanauskienė	Bendruomenės atstovė	8 610 46229		2007-09-21
36.	Valkininkų seniūnija		Jonas Urbaitis	Seniūnas	8 310 56131	valkininkai@varena.lt	2007-09-03	
37.	Dargužių kaimo bendruomenė		Aldona Jankauskienė	Pirmininkė	8 310 45885, 8 614 36980		2007-09-24	
38.	Merkinės seniūnija		Gintautas Tebėra	Seniūnas	8 310 57 131	merkine@varena.lt	2007-07-09	
39.	Pilvingio kaimo bendruomenė		Stasys Sakalauskas	Bendruomenės atstovas	8 310 31333		2007-09-21	

Eil. Nr.	Savivaldybė	Seniūnija / bendruomenė	Respondento vardas, pavardė	Pareigos	Telefonas	E-paštas	Data
40.		Virkiotinių kaimo bendruomenė	Aldona Zubrienė	Bendruomenės atstovė	8 310 44237		2007-09-21

